

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара
Національної академії наук України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

ІМаг НАН України

д.ф.-м.н., чл.-кор. НАН України, професор

_____ Олександр ТОВСТОЛИТКІН
«13» лютого 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про рейтингову систему оцінювання результатів навчання аспірантів
в Інституті магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук
України**

Київ - 2025

1. Загальні положення

1.1. Положення про рейтингову систему оцінювання результатів навчання аспірантів в Інституті магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук України (далі – Положення) є основним нормативним документом, що регламентує основні принципи поточного і підсумкового оцінювання результатів підготовки здобувачів вищої освіти ступеня докторів філософії (далі – аспірантів) та умови їх реалізації, що затверджуються Вченою радою Інституту магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук України (далі – Інститут) відповідно до законодавства України про вищу освіту.

1.2. Положення призначено для викладачів – розробників та користувачів рейтинговою системою оцінювання (PCO) з кредитних модулів Інституту. У положенні розкриваються принципи побудови та функціонування PCO з урахуванням виду семестрової атестації з кредитних модулів.

1.3. Кредитно-модульна система організації навчального процесу (далі КМСОНП) є основою Європейської кредитно-трансферної та акумулюючої системи (ECTS). Впровадження системи ECTS є одним з важливих кроків інтеграції вищої освіти України до загальноєвропейського освітнього простору. Ключовими елементами КМСОНП є залікові кредити як міра трудомісткості та якості навчальної роботи аспіранта і стимулююча PCO результатів навчання. В основу PCO покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність аспірантів у процесі навчання.

Метою рейтингової системи оцінювання є:

- ✓ інтенсифікація навчального процесу та підвищення якості підготовки фахівців;
- ✓ підвищення мотивації аспірантів до активного, свідомого навчання, систематичної самостійної роботи протягом семестру та відповідальності за результати навчальної діяльності;
- ✓ встановлення постійного зворотного зв'язку з кожним аспірантом та своєчасне коригування його навчальної діяльності;
- ✓ забезпечення змагальності та здорової конкуренції у навчанні;
- ✓ підвищення об'єктивності оцінювання рівня підготовки аспірантів;
- ✓ зменшення психологічних, емоційних і фізичних перевантажень у період екзаменаційних сесій.

2. Основні терміни, поняття, визначення

Європейська система залікових кредитів (ECTS – European Credit Transfer System) – це системний спосіб опису освітніх програм шляхом присвоєння кредитних одиниць її компонентам (кредитним модулям). Система ECTS базується на врахуванні загальної трудомісткості роботи аспіранта при засвоєнні певного кредитного модуля програми підготовки та результатів цієї роботи.

Кредитний модуль (модуль ECTS) – навчальна дисципліна (частина багатосеместрової дисципліни), яка вивчається в одному семестрі. Окремими кредитними модулями є курсовий проект (робота), практика, дипломний проект (робота). Кредитний модуль має певний обсяг у кредитах ECTS, а рівень його засвоєння має бути визначено у системі оцінювання ECTS.

Кредит ECTS – умовна одиниця (кредитна одиниця – кр.) виміру трудомісткості певної частини програми підготовки. Ціна кредитної одиниці складає 36 академічних годин навчальної роботи аспіранта (враховуючи час на проведення аудиторних занять, самостійної роботи, семестрового контролю, практик, курсового та дипломного проектування).

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр. Складання екзамену здійснюється під час екзаменаційної сесії, відповідно до затвердженого в установленому порядку розкладу.

Кредитно-модульна система – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні двох складових: модульної технології навчання та кредитів (залікових одиниць) і охоплює зміст, форми та методи організації навчального процесу, контролю якості навчальної діяльності та набутих аспірантом знань і вмінь у процесі аудиторної та самостійної роботи. Кредитно-модульна система має за мету поставити аспіранта перед необхідністю регулярної навчальної роботи протягом усього семестру з розрахунком на майбутній професійний успіх.

Навчальний модуль – це логічно завершена, відносно самостійна, цілісна частина навчального курсу, сукупність теоретичних та практичних завдань відповідного змісту та структури з розробленою системою навчально-методичного та індивідуально-технологічного забезпечення, необхідним компонентом якого є відповідні форми рейтингового контролю.

Кредит (залікова одиниця) – це уніфікована одиниця виміру виконаної аспірантом аудиторної та самостійної навчальної роботи (навчального навантаження), що відповідає 30 годинам робочого часу.

Рейтинг (рейтингова оцінка) – це кількісна оцінка досягнень аспіранта за багатобальною шкалою в процесі виконання ним заздалегідь визначеної сукупності навчальних завдань.

Рейтингова система оцінювання (PCO) – це система визначення якості виконаної аспірантом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та вмінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного (проміжного) та семестрового (підсумкового) контролю, з наступним переведенням оцінки в балах у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

PCO передбачає використання поточної, контрольної, підсумкової, підсумкової семестрової модульних рейтингових оцінок, а також екзаменаційної та підсумкової семестрових рейтингових оцінок.

Поточна модульна рейтингова оцінка складається з балів, які аспірант отримує за певну навчальну діяльність протягом засвоєння даного модуля – виконання та захист індивідуальних завдань (розрахунково- графічних робіт, рефератів тощо), лабораторних робіт, виступи на семінарських та практичних заняттях, тощо.

Контрольна модульна рейтингова оцінка визначається в балах за результатами виконання модульної контрольної роботи з даного модуля.

Підсумкова модульна рейтингова оцінка визначається як сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок з даного модуля.

Підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка визначається як сума підсумкових модульних рейтингових оцінок, отриманих за засвоєння всіх модулів протягом курсу.

Екзаменаційна рейтингова оцінка визначається за результатами виконання екзаменаційних завдань.

Підсумкова семестрова рейтингова оцінка визначається як сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної (залікової – у випадку диференційованого заліку) рейтингових оцінок (в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS).

3. Порядок рейтингового оцінювання набутих аспірантом знань та вмінь

3.1. Рейтинг аспіранта за курс, що закінчується екзаменом, обчислюється за як сума балів підсумкової семестрової рейтингової роботи та екзаменаційної рейтингової оцінки.

3.2. Максимальна кількість балів, які можна набрати за підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку дорівнює 60 (експрес-контроль – 20

балів, індивідуальні заняття та самостійна робота – 40 балів) максимальна кількість балів, які можна набрати за екзаменаційну рейтингову оцінку дорівнює 40.

3.3. Контрольними заходами протягом семестру можуть бути контрольні роботи, розрахункові роботи, домашні роботи, відповіді на практичних заняттях, тощо.

3.4. Лектор на початку семестру має підготувати список контрольних заходів, шкалу та критерії оцінювання та розмістити відповідну інформацію на сайті Інституту.

3.4.1. Викладач має право додати декілька заохочувальних балів за активну роботу протягом семестру. Викладач має право відняти деякі штрафні бали за порушення аспірантом процесу навчання, наприклад, списування на контрольній роботі, відсутність без поважної причини на практичних заняттях, здавання не в строк розрахункової роботи, тощо.

3.4.2. Відсутність без поважних причин на контрольних заходах (наприклад, контрольних роботах) може означати одержання 0 балів за відповідний захід.

3.5. У випадку відсутності аспіранта на екзамені (перескладанні екзамену, комісії), у відомості ставиться запис «Не з'явився».

3.5.1. Якщо аспірант був відсутній на екзамені (перескладанні екзамену, комісії) з поважних причин (наприклад, через хворобу, що задокументовано відповідним медичним документом), то він має право перездати цей іспит в час, визначений Інститутом, без жодної втрати балів.

3.5.2. Якщо аспірант був відсутній на екзамені (перескладанні екзамену, комісії) без поважних причин, то неявка прирівнюється до 0 балів за відповідну атестацію.

3.6. Якщо підсумкова семестрова модульна рейтингова оцінка R_C , за роботу протягом семестру, не перевищує 25 балів, то аспірант не допускається до складання іспиту. У стовпчик відомості з оцінкою ECTS ставиться запис «F», у стовпчик з традиційною оцінкою ставиться запис «Не допущений». Аспірант, який одержав оцінку «F – не допущений» направляється на комісію.

3.6.1. Комісія складається з трьох викладачів Інституту. Склад комісії визначається наказом директором Інституту. Комісія має розглянути перескладання іспиту не пізніше, ніж у місячний термін з моменту останнього екзамену відповідної екзаменаційної сесії.

3.6.2. Порядок та розклад роботи комісії визначає сама комісія.

3.6.3. Максимальна підсумкова семестрова рейтингова оцінка, яку може поставити комісія, не може перевищувати 70 балів.

3.6.4. Якщо результат аспіранта при оцінюванні комісії менше ніж 60 балів, то аспірант у стовпчик відомості з оцінкою ECTS ставиться запис «F_x», у стовпчик з традиційною оцінкою ставиться запис «Незадовільно».

3.7. Для знаходження підсумкової семестрової рейтингової оцінки аспіранта застосовують таблицю переведення рейтингової оцінки в шкалу ECTS та традиційну шкалу.

Рейтинг (R) Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	у формі заліку
$R \geq 95$	A	5 (відмінно)	зараховано
$85 \leq R < 95$	B	4 (дуже добре)	
$75 \leq R < 85$	C	4 (добре)	
$65 \leq R < 75$	D	3 (задовільно)	
$60 \leq R < 65$	E	3 (достатньо задовільно)	
$35 < R < 59$	F _x	2 (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано з можливістю повторного складання
$R_c \leq 34$	F	2 (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

3.8. Якщо аспірант допущений до екзамену, але підсумкова рейтингова оцінка менше 60, то аспірант одержує оцінку «F_x – незадовільно» та має право скласти іспит ще один раз. Термін перескладання визначається Інститутом, але не повинен перевищувати місяця з моменту проведення останнього екзамену відповідної екзаменаційної сесії. У випадку, коли підсумкова рейтингова оцінка за перескладання аспіранту менше 60, то цей аспірант направляється на комісію, робота якої регулюється пунктами 2.6.1 - 2.6.4.

3.9. Рейтинг аспіранта за курс, що закінчується заліком, обчислюється як сума балів набраних у контрольних заходах протягом семестру та балів за залік. Максимальна кількість балів, які можна набрати у всіх видах діяльності не може перевищувати 100.

4. Ліквідація академічної заборгованості

4.1. Ліквідація академічної заборгованості проводиться після закінчення залікової або екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним не пізніше початку наступної сесії.

4.2. Аспірант, який не склав екзамен чи залік під час періоду ліквідації

академічної заборгованості відраховується з аспірантури Інституту.

5. Прикінцеві положення

5.1. Це Положення затверджується Вченою радою Інституту і вводиться в дію відповідним наказом директора.

5.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

5.3. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.

5.4. Це положення, а також всі зміни до нього, розміщуються на офіційному сайті Інституту.

Затверджено на засіданні Вченої ради Інституту магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук України 13 лютого 2025 року, протокол № 2-25.

Вчений секретар
ІМаг НАН України

Ірина ШАРАЙ